

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЛУЧИЋ против СРБИЈЕ

(представка број 13344/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

24. фебруар 2015. године

*Ова пресуда је правоснажна али може бити предмет редакторских
измена.*

У предмету Лучић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Ján Šikuta, *председник,*

Dragoljub Popović,

Iulia Antoanella Motoc, *судије,*

и Maridalena Tsirlî, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореној седници 3. фебруара 2015. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 13344/11) против Републике Србије коју је Суду поднео, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) српски држављанин, господин Радиша Лучић (у даљем тексту: „Подносилац представке“), 30. децембра 2010. године.

2. Подносиоца представке заступала јегоспођа Р. Гарибовић, адвокат из Новог Пазара. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник, госпођа В. Родић.

3. Представка је 20. децембра 2012. године прослеђена Влади.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

A. Увод

4. Подносилац представке рођен је 1958. године и живи у месту Каран.

5. Он је био запослен у предузећу *Ракета – Путнички Саобраћај АД*, са седиштем у Ужицу (у даљем тексту: „дужник“).

6. Пошто дужник није испунио своје обавезе према запосленима, подносилац представке је поднео три посебне грађанске тужбе, тражећи исплату неисплаћених плата и разних доприноса за социјално осигурање.

Б. Први и други парнични поступак које је покренуо подносилац представке

7. Општински суд у Ужицу је 31. августа 2007. године, односно 19. септембра 2007. године усвојио одлуке којима се дужнику налаже да подносиоцу представке исплати одређене износе. Обе одлуке су постале правоснажне 9. октобра 2007. године.

8. Због пропуста дужника да изврши своје обавезе из ових одлука, подносилац представке је поднео предлог за извршење. Општински суд из Пожеге је 15. маја 2009. године донео решење о извршењу у том смислу.

В. Трећи парнични поступак који је покренуо подносилац представке

9. Општински суд у Ужицу је 23. јула 2009. године донео одлуку у трећем парничном поступку који је подносилац представке покренуо, наложивши дужнику да му исплати додатни износ за преостали дуг. Ова одлука постала је правоснажна 2. септембра 2009. године.

10. Због пропуста дужника да изврши своје обавезе из ове одлуке, подносилац представке је поднео предлог за извршење. Општински суд из Пожеге је 29. септембра 2009. године донео решење о извршењу у том смислу.

Г. Стечајни поступак

11. Привредни суд у Ужицу је 12. јула 2010. године отворио стечајни поступак у односу на дужника. Због тога је извршни поступак који је био у току против дужника, обустављен.

12. Подносилац представке је уредно пријавио своје потраживање у стечајном поступку на основу горе наведених судских одлука.

13. Суд је 8. јуна 2011. године признао потраживање подносиоца представке.

14. Стечајни поступак у односу на дужника је још у току.

Д. Статус дужника

15. Дужник, који је пословао као друштвено предузеће, приватизован је 27. децембра 2002. године.

16. Приватизација је 17. јула 2007. године поништена зато што купац о коме је реч није испунио своје уговорне обавезе.

17. Након поништења дужникове приватизације држава је имала у власништву 58,18% акција предузећа.

18. Држава је 11. децембра 2008. године продала своје акције приватном предузећу.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО И ПРАКСА

19. Релевантно домаће право о статусу друштвених предузећа, извршним и стечајним поступцима изнето је у предметима *Р. Качанор и други против Србије*, бр. 2269/06 и друге, ст. 57-64. и ст. 71-76, 15. јануар 2008. године и *Јовичић и други против Србије* (одлука), број 37270/11, ст. 88-93, 15. октобар 2013. године. Штавише, пракса Уставног суда у односу на друштвена предузећа, заједно са релевантним одредбама о уставним жалбама и приватизацији друштвених предузећа, изнета је у одлуци о допуштености у предмету *Маринковић против Србије* (одлука), број 5353/11, ст. 26-29. и ст. 31-44, 29. јануар 2013. године; у пресуди *Маринковић против Србије*, број 5353/11, ст. 29-32, 22. октобар 2013. године.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛ. 6. СТАВ 1. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 КОНВЕНЦИЈЕ

20. Подносилац представке се притуживао због пропуста Тужене државе да изврши правоснажне судске одлуке донете у његову корист против дужника и због непостојања делотворног правног лека с тим у вези. Релевантне одредбе члана 6. став 1. и 13. Конвенције, као и члана 1. Протокола број 1 гласе како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ..., има право на правичну ... расправу у разумном року ... пред ... судом,“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

А. У односу на трећи поступак

21. Влада је тврдила да је представка у овом делу недопуштена због неисцрпености правних лекова. Она је посебно тврдила да је подносилац представке пропустио да поднесе уставну жалбу због неизвршења горе наведене одлуке.

22. Подносилац представке се с тим није сложио.

23. Суд примећује да правило исцрпености домаћих правних лекова садржано у члану 35. став 1. Конвенције захтева да подносилац нормално треба да употреби правне лекове који су доступни и довољни да омогуће обештећење за наводне повреде (види, међу другим пресудама, *Akdivar и други против Турске*, 16. септембар 1996. године, став 65, *Извештаји о пресудама и одлукама 1996-IV*).

24. Суд је доследно утврђивао да уставну жалбу треба у начелу сматрати делотворним правним леком у односу на представке поднете против Србије од 7. августа 2008. године (видети *Винчић и други против Србије*, бр. 44698/06, 44700/06, 44722/06, 44725/06, 49388/06, 50034/06, 694/07, 757/07, 758/07, 3326/07, 3330/07, 5062/07, 8130/07, 9143/07, 9262/07, 9986/07, 11197/07, 11711/07, 13995/07, 14022/07, 20378/07, 20379/07, 20380/07, 20515/07, 23971/07, 50608/07, 50617/07, 4022/08, 4021/08, 29758/07 и 45249/07, став 51, 1. децембар 2009. године).

25. Не постоји разлог да се одступи од ове праксе у конкретном предмету у односу на неизвршење одлуке од 23. јула 2009. године (упоредити по супротности са *Милуновић и Чекрлић против Србије* (одлука), бр. 3716/09 и 38051/09, 17. мај 2011. године, која се односи на неизвршење правоснажних судских одлука донетих против друштвених/државних предузећа).

26. Пошто подносилац представке није поднео уставну жалбу због неизвршења одлуке од 23. јула 2009. године, представка се у овом делу мора обацити према члану 35. ст. 1. и 4. Конвенције због неисцрпености домаћих правних лекова.

Б. У односу на први и други поступак

1. Допуштеност

27. Влада је тврдила да је представка у првом делу била некомпатибилна *ratione personae* са одредбама Конвенције и/или да је била недопуштена на основу неисцрпности правних лекова.

28. Суд подсећа да је већ разматрао сличне аргументе и одбацио их (види, на пример, пресуде *Р. Качапор* и друге, став 114, и *Маринковић*, став 39, обе цитиране у горњем тексту; и одлуке у предметима *Маринковић*, став 59, и *Јовичић и други*, став 102, обе цитиране у горњем тексту). Он не види ниједан разлог да одступи од овог приступа у конкретном предмету, у односу на неизвршење одлука од 31. августа 2007. године и 19. септембра 2007. године. Према томе, Суд одлучује да одбаци примедбе Владе на допуштеност у овом делу.

29. Пошто представка у овом делу није ни очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције ни недопуштена по неком другом основу, она се мора прогласити допуштеном.

2. Основаност

30. Суд примећује да су правоснажне судске одлуке донете у корист подносиоца представке и даље неизвршене до данас.

31. Суд примећује да је често утврђивао повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију у предметима који покрећу питања слична питањима у предметном случају (видети *Р. Качапор* и друге, цитирана у горњем тексту, ст. 115-116. и став 120; *Марчић и други*, број 17556/05, став 60, 30. Октобар 2007. године; *Црнишанин и други против Србије*, бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 and 36986/06, ст. 123-124. и ст. 133-134, 13. јануар 2009. године; *Раишковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 74. и став 79, 31. мај 2011. године и *Адамовић*, број 41703/06, став 41, 2. Октобар 2012. године).

32. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу ни аргумент који би га могли убедити да усвоји другачији закључак у овом случају. Према томе, дошло је до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију.

33. Пошто је усвојио овај закључак, Суд сматра да није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети, уз одговарајуће измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

34. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

А. Штета, трошкови

35. Подносилац представке је тражио да држави буде наложено да му исплати, из сопствених средстава, суму досуђену правоснажном судском одлуком донетом у његову корист, као и трошкове извршног поступка, и још 2.500 евра (ЕУР) на име нематеријалне штете.

36. Влада је сматрала да су ови захтеви претерани и неоправдани.

37. С обзиром на повреде утврђене у овом предмету и сопствену судску праксу (видети, на пример, *Р. Качапор и друге*, ст. 123-26; и *Црнишанин и други*, цитирана у горњем тексту, став 139.), Суд сматра да Влада треба да исплати подносиоцу представке суме досуђене домаћим судским одлукама од 31. августа 2007. године и 19. септембра 2007. године, умањене за износ који је можда већ исплаћен по овом основу.

38. У односу на нематеријалну штету, Суд сматра да је подносилац представке претрпео одређени нематеријални губитак због повреда Конвенције у овом предмету. Конкретан тражени износ је, међутим, претеран. Процењујући на основу правичности, како се то захтева чланом 41. Конвенције, Суд сматра да је оправдано да се подносиоцу представке досуди 2.000 евра на име нематеријалне штете, као и трошкова (види *Стошић против Србије*, број 64931/10, ст. 66. и 67, 1. октобар 2013. године).

Б. Затезна камата

39. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* притужбу због неизвршења одлуке од 23. јула 2009. године недопуштеном;
2. *Проглашава* притужбе због неизвршења пресуда од 31. августа 2007. године и 19. септембра 2007. године допуштеним;

3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;
4. *Утврђује* да нема потребе да се разматра притужбу према члану 13. Конвенције;
5. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке у року од три месеца, износе досуђене правоснажним домаћим пресудама од 31. августа 2007. године и 19. септембра 2007. године у његову корист, као и утврђене трошкове извршног поступка, умањене за све износе који су можда већ исплаћени по овом основу;
 - (б) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, у истом року, 2.000 евра (две хиљаде евра) на име нематеријалне штете, трошкова, заједно са порезом који се може платити на овај износ, који ће се претворити у валуту Тужене државе према курсу важећем на дан исплате;
 - (в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке уз додатак од три процентна поена;
6. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 24. фебруара 2014. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Marialena Tsirli
Заменик секретара

Ján Šikuta
Председник